

Dohánytermelők kézikönyve

Szerző

Dr. Békési János Kisfaludy Mihály Dr. Ligeti László Lossinszky Andor

Szerkesztő

Dr. Olasz Ernő

Papp Antal

Grafikus

Bánóczy Kálmán

Lektor

Dr. Hauser János

Műszaki Könyvkiadó (Budapest) , 1955

Varrott papírkötés , 280 oldal

Sorozatszám:

Kötetszám:

Nyelv: Magyar

Méret: 20 cm x 14 cm

ISBN:

Megjegyzés: 74 fekete-fehér fotóval, ábrával. Tankönyvi száma: 304.

Előszó

A dohány legfontosabb ipari növényeink egyike. Nemcsak a dohánytermelőknek állandó, gazdag bevételi forrása, hanem népgazdasági szempontból is nagyjelentőségű. Mint élvezeti cikk és mint ipari nyersanyag egyaránt igen fontos. Sajnos, a dohány termelésével foglalkozók szakértelme még nem kielégítő a termésátlagok még nem kielégítő és a termelt dohányok minősége sem kifogástalan. Ezt pedig nem lehet kizárólag a kedvezőtlen időjárással, az elemi károkkal, az éghajlat- és talajviszonyokkal magyarázni. Hazánk természeti adottságai mellett az országos termésátlag és a termés minősége erősen fokozható, ha a dohánytermelők - mind a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és állami gazdaságok, mind az egyéni termelők - magasabbra fejlesztik agrotechnikai tudásukat, ha jobban megismerkednek a dohánytermelés sajátos követelményeivel. E könyvnek az a célja, hogy világosan, rendszerezett formában, jól érthetően közvetítse a legfontosabb szakmai ismereteket a dohánytermelőkhöz. Az egyéni dohánytermelő éppúgy megtalálja a könyv lapjain a neki szóló szakmai ismereteket, mint az állami gazdaságokban és a mezőgazdasági termelő szövetkezetekben dolgozó vezetők, agronómusok, brigád- és munkacsapat vezetők, valamint a dohánytermelésben foglalkoztatott dolgozók. A fejlett agrotechnika alapján a dohánytermeléssel foglalkozni egyre előnyösebb, egyike jelentősebb bevételi forrás a termelők számára. A dohánybeváltási árak jelentékeny felemelése, a minőségi és mennyiségi prémiumok, valamint az ingyenes cigaretta juttatás és jutalom mind a termelési kedv fokozását szolgálják, s egyben azt is, hogy éppen a jobb termelők, a szakmához jobban értők részesüljenek elsősorban többletjövedelemben. Ezt a célt szolgálja a »Tíz mázsás dohány termelési mozgalom« is. Mezőgazdaságunk fejlesztésével kapcsolatban a párt- és kormányhatározatok az eddigi termésátlagok állandó és fokozott felemelését tűzték ki célul. A nagy cél megvalósításáért folyó küzdelemben a dohánytermelők is hathatósan részt vehetnek a fejlett agrotechnika elsajátításával, szakmai tudásuk emelésével és a »Tíz mázsás mozgalomban« eredményes részvétellel. Kérem a dohánytermelőket, hogy a könyvben foglalt ismereteket ültessék át a gyakorlatba és minél szélesebb körben terjesszék a korszerű dohánytermelés tudnivalóit. Csakis így érhetjük el, hogy a »Tíz mázsás mozgalom« ne csak a legjobbak versengése legyen, ne csak egyes kiemelkedő eredményeket jelezzon, hanem a szónak teljes értelmében tömegmozgalommá váljék. Ehhez kívánok minden dohánytermelőnek jó eredményes munkát. Vissza

Tartalom

Előszó	3
I. A dohánynövény általános jellemzése	5
A gyökér	5
A szár	6
A levelek	7
A virágok	8
A termés és mag	9
II. A dohánynövény élettani jellemzése	9
A táplálóanyagok felvétele	9
A szén felvétele és áthasonítása	10
A fehérjeanyagok képzése	11
A szerves anyagok raktározása	11
A szerves anyagok felbontása	12
A hamualkatrészek felvétele	12
A dohánynövény fejlődése és növekedése	13
A dohány szaporodása	13
III. Hazai dohányfajták ismertetése	13
Szabolcsi dohány	13
Kerti dohány	15

Hevesi (Virginia) dohány 16
Szuloki dohány 17
Debreceni dohány 18
Kapadokhány 19
IV. Éghajlat 20
Magyarország éghajlata 20
A levegő hőmérséklete és nedvessége 21
A napsütés tartama és erőssége 23
Felhőzet, köd 23
Csapadék 23
Fagyok 24
Szél 25
V. Talajtani ismeretek 25
A talajok szerkezete 26
A termőtalajok vízháztartása 27
A talajok levegőtartalma 28
A termőtalajok hőháztartása 29
A termőtalajok rétegezettsége 29
A termőföld és a növények táplálóanyagai 30
A humusz 30
Pontosabb talajtípusok 31
A dohány talajigénye 31
A dohánykörzetek kialakítása hazánkban 32
I. tájkörzet 32
II. tájkörzet 33
III. tájkörzet 34
IV. tájkörzet 36
VI. A dohány agrotechnikája 36
Talaj előkészítés 36
Őszi talaj előkészítés 36
Tavaszi talaj előkészítés 38
A szél által veszélyeztetett homokterületek tavaszi talajmunkái 39
A dohány trágyázása 39
Istállótrágya 40
Zöldtrágya 40
Fekáltrágya 41
Műtrágyák 41
Dohányforgó 42
A dohánypalánta nevelése 44
Melegágykészítés 44
Magvetés 50
A melegágyak ápolása 51
Pikirozott (tűzdelt) palánták nevelése 54
A dohánypalánták előkészítése kiültetésre 55
Az ültetés helyének kijelölése 55
Palántaszedés 56
Ültetés és pótlás 57
A dohányültetvények beállottságának megállapítása 59
Ültetvényápolás 83
A dohány kapálása 83
A dohány tetejezése (bugázása) 85
A dohány hónaljzása (kacsozása) 87
A dohánytermesztési munkák gépesítése 87
VII. Különleges dohánytermelési agrotechnikák 91
Palántanevelés trágyaágy nélkül 91
Hajtásdohány-termelés 92
Ipari dohánymag termelése 94

Kapadohány termelése nikotingyártási célokra 97
Szivardohány termelése 100
A dohány öntözéses termelése 105
VIII. A dohány érése és törése 108
A dohánylevelek érettsége 108
A dohánylevelek törése 109
A dohánylevelek behordása 111
A letört dohánylevelek további kezelése 111
A dohánylevelek felfűzése 113
A dohánytermés becslése 115
A dohánykóró eltávolítása 119
IX. A természetes szárítás 119
A szárító berendezésekről általában 120
A szárítópajták anyaga 121
A szárítópajták tetőzete 124
A szárítópajták szellőztető berendezései 125
A szedriafák elhelyezése 126
A zsinóraggatás iránya 127
A zsinórok hossza 128
A napon szárítás berendezései 128
A zsinóraggatás módja 130
A sűrű vagy színesítő aggatás 182
A szárítóaggatás 133
A záró aggatás 133
A szárítás technikája 134
Napon szárítás 134
Árnyékban való szárítás 134
Száras dohányok kezelése a pajtában 136
X. A természetes szárítópajták és szükségszárítók egyszerű, gazdaságos és olcsó építésének módja 137
XI. A Hevesi dohány mesterséges szárítása 144
A zölddohány beszállítása és átvétele 145
Felfonás és berakás 146
Mesterséges szárítópajta-típusok 147
A mesterséges szárítás menete 148
A zölddohány színesítése 148
Színrögztetés 150
A levéllemez és főér szárítása 150
A szárított dohány puhítása 151
A szárított dohány kezelése 151
XII. Természetes úton szárított dohányok előkészítése beváltásra 152
Dohánybeváltás előkészítése és megszervezése 152
Beváltási mintacsomók készítése 152
A beváltási mintacsomók bemutatása a termelőknek 153
A beváltási határnap kitűzése és közlése 154
A dohányok előkészítésének munkái 154
Nagyolás 155
A nagyolás végrehajtása 157
A nagyolás előnyei 158
Könnyítések a dohányok válogatásában, osztályozásában és csomózásában 159
Szín szerinti válogatás 160
Minőség szerinti osztályozás 162
Csomózás 165
A válogatóhelyiség és berendezése 168
A csomózott dohányok tárolása és kezelése 169
Csomózott dohányok bálázása 171
Csomózatlan dohány bálázása 171

A dohányok szállítása 172
A termés beszállításának kötelezettsége 173
A beszállítandó dohány mennyisége 174
Nem a kitűzött határnapra beszállított dohány átvétele 174
A dohányszállítmányok belépése a beváltó üzem telepére 174
XIII. Természetes úton szárított dohányok beváltása 174
Dohánybeváltó bizottságok 174
A dohányok beváltása 175
Mérlegelés 175
Osztályozás 176
Az osztályozással kapcsolatos viták rendezése 180
XIV. Az átadott termésért járó átvételi ár, prémiumok és fuvarpótlék 181
Az átadott termésért járó átvételi ár és minőségi prémium 182
Többtermelési jutalom 182
Ingyenes cigarettajuttatás és jutalom 183
A mezőgazdasági termelőszövetkezetek dolgozóinak jutalmazása 184
Beadási kedvezmények 184
Fuvarpótlék 185
Az átvételi ár, a prémiumok és a fuvarpótlék elszámolása 185
A kevesebb dohánytermést beszállító termelők kedvezményének megvonása 186
Minta a beváltási ár elszámolására és a prémiumok kiszámítására 187
A mezőgazdasági Termelőszövetkezetek részére járó többtermelési jutalom, minőségi prémium és ingyenes cigarettajutalom elosztása 192
Hogyan kell a többtermelési jutalmat elosztani? 194
Hogyan kell a minőségi prémiumot elosztani? 196
Hogyan kell a cigarettajutalmat elosztani? 200
A tagokat megillető jutalom elosztása 201
XV. Dohánybetegségek és védekezési módok 202
A dohánybetegségek gazdasági jelentősége 202
Megelőző védelem 202
Megelőző védekezési módok a palántanevelésben 203
Megelőző védekezési módok a szántóföldön 204
Megelőző védekezési módok szárításkor 205
A dohánybetegségek osztályozása 205
Élettani megbetegedések 206
Táplálkozási rendellenességek 206
Nitrogénhiány 206
Foszforhiány 207
Káliumhiány 207
Nitrogénbőség 207
Szalagosodás 207
Magtalanság 207
Petrezselymesség 208
Az időjárás által okozott károk 209
Alacsony hőmérséklet 209
Magas hőmérséklet 209
Helytelen kezelés folytán előálló károsodások 210
Napégés 210
Befülfedés 210
Szívégés 210
Fertőző megbetegedések 211
Gombák által okozott megbetegedések 211
Gyökérfekély 211
Nyálkás rothadás 211
Tőfekély 211
Szürkepenész 211
Baktériumok által okozott megbetegedések 212

Dohányvész 212
Dohányrozsa 213
Baktériumos fehérfoltosodás 213
Vírusbetegségek 213
Dohánymozaik 213
Gyűrűs foltosodás 214
Vírusos fehérfoltosodás 214
Növényi eredetű kártételek 215
Magasabb rendű gombák 215
Tintagomba 215
Csészegomba 215
Élősködő virágos növények 216
Vajfű 216
Állati kártevők 217
Lótetű 217
Sáska 218
Zöld szöcske 218
Dohánytripsz 218
Levéltetű 220
Mezei poloska 220
Cserebogár pajor 220
Drótféreg 220
Sáros hátú bogár 221
Kendermagbogár, répabarkó és vincellérbogár 221
Hangya 222
Mocskos pajor 222
Káposzta-, borsó-, görögbagolypille hernyója 223
Meztelen csiga 223
A dohány rovarkártevőit pusztító bogár 223
A védekező szerek elkészítésének módjai 223
Formalinoldat 223
Nikotinoldat 224
Bordóilé 224
DDT-tartalmú permetezőszerek 225
Mérgezett csalétkék 225
XVI. A dohány nemesítése 226
A nemesítés célja 226
Dohánynemesítési módszerek 226
Kiválogatás (szelekció) 227
Keresztezés 228
Honosítás 229
Heterózis-termelés 229
XVII. Dohányvetőmag termelése 230
A dohány vetőmag-termelés feladata 230
A terület kijelölése 230
A vetőmagparcella kezelése 230
A magtövek kiválogatása és kezelése 231
A vetőmag begyűjtése, cséplése és tisztítása 231
XVIII. A dohány szerződéses termelése 231
Dohánytermelési és szállítási szerződések 232
A dohánytermelési szerződés feltételei 233
Személyi feltételek 233
Tárgyi feltételek 233
Általános szerződési feltételek 234
Gépszántás 234
Műtrágya 234
Vetőmag 234

Művelési előleg 235
A művelési előleg igénylésének határideje 235
Természetbeni hitelek (molinó, fűzőzsineg) 236
Termelési szaktanácsadás és ellenőrzés 236
Az ültetvény kiszántásának engedélyezése 237
Növényvédelem 237
A termés átadása 237
A szerződéses kötelezettségek teljesítésének kötbéres biztosítása 237
A szerződéses kötelezettségek teljesítését akadályozó körülményekre vonatkozó értesítési kötelezettség 239
A termeléssel kapcsolatos jogviták elintézése 239
XIX. A tíz mázsás dohány termelési mozgalom 239
XX. Jégkár elleni biztosítás 242
A biztosításról általában 242
Jégkárbejelentés 244
Jégkárfelvétel 244
Jégkárbecslési eljárás és kártérítés 246
XXI. A dohánytermelés munkaszervezése 247
Pénzrészes dohánytermelés az állami gazdaságokban 254
Hogyan állapítják meg a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és termelőszövetkezeti csoportok a helyi dohánytermelési normákat 260
A teljesítményszázalékú bérkereset és munkaegység kiszámításának módja 261
XXII. Dohánytermelők naptára 262 Vissza

Témakörök

- [Mezőgazdaság](#) > [Növénytermesztés](#) > [Szántóföldi](#) > [Dohány](#)
- [Mezőgazdaság](#) > [Enciklopédiák, kézikönyvek](#)
- [Mezőgazdaság](#) > [Terméfeldolgozás](#) > [Növény](#) > [Egyéb](#)